

1. Közvetítés

A ruszin nyelv története

A ruszin nyelv története több századra tekint vissza. A ruszin nyelv különböző változatait csak a XIX. század második felében kezdték használni az iskolákban, publikációkban, időszakos kiadványokban és a hivatalokban. A ruszin nyelv kezdett hivatalos státuszt nyerni az autonóm területek határain belül, annak ellenére, hogy különböző időkben és különböző területeken, ahol ruszinok éltek, a ruszin nyelv sohasem volt államnyelv. Így a két háború között a Podkarpátszka Rusz területén, amely akkor Csehszlovákiához tartozott, és a II. világháború után a Vajdaságban.

A ruszin nyelv a háború utáni időszakban különösen nehéz helyzetben volt. Mivel a II. világháború után, a kommunisták hatalomra kerülésével minden európai országban, ahol ruszinok éltek (kivéve Jugoszláviát), a ruszin nyelvet az ukrán nyelv dialektusának nyilvánították. Bár a ruszin dialektusokat továbbra is használták, azonban az irodalmi nyelvet kirekesztették az iskolákból és az időszakos kiadványokból. A népköltészeti műveket a szöveggyűjteményekben, illetve a ruszin szépirodalom példáit az antológiákban csak „ukránosítva” lehetett kiadni.

Ez a helyzet radikálisan megváltozott az 1989-es forradalom és a kommunista hatalom bukása után a Szovjetunióban. Azóta a ruszin nyelv a különböző nyelvhasználati színtereken lett újra használható.

2. Íráskészség

I.

Добрый день, Марто!

Як ся маеш? Я добрі.

В понеділек я мав народенины – 18 (вісімнадцять) років. Мама з нянем мі подарували старше авто значки форд, червеной фарбы. Тото авто уж має даз 30 (тридцять) років, але є в порядку і файно ходить. То є дуже цінный ветеран. Барз ся з нєго тішу, бо в літі на нїм піду до Хорватії на Макарьску ріверу. Там буде стріча ветеранів значки форд. Я уж од дїтинства хотїв іти на таку акцію. Коло авта маю іщі дакус роботы. Треба поладити мотор, вымінити олій і зробити новый технічний паспорт. Путь буде дуже довга, і зато ся мушу добрі приготувити. Через інтернет я вже надвязав контакт із організаторами той акції. Они мі порадили, жебы ем перед путованєм авто завіз до шпецiального сервісу. Путовати буду барз довго – 8 (вісем) годин. Наперед із Будапешта мушу ся дістати до міста Загреб, а пак по автострадї до міста Спліт. Іщі нїгда ем не путовав так далеко сам. Бензин є барз дорогий. Айбо маю єдного приятеля, котрый вже був на таких акціях і хоче путовати зо мнов. Я ся потїшыв, кідь ем ся тото дізнав, бо так будеме іти двома, і ціну бензина розділиме на двох. Я ся не годен дочекати, коли уж підеме.

Марто, кідь хочеш іти з нами, зателефонуй мі.

Май ся добрі!

З поздравом, Владко.

Vagy:

II.

Добрый день, Наталко!

Як ся маеш? Я ся маю цалком добрі.

Представ собі, же тоту неділю я мала заручіны. Думам, же памяташ на мого сокласника Славка. Він тыж з Підкарпатя. Мы ведно ся учіли на універзіті в Будапешті. Теперь він робить режисера у філмовім штудію. Нігда я не думала, же він раз буде моїм мужем. Айбо так ся стало, же раз сьме ся стрітили в кінї. По кінї мы пішли до кавярні. Сиділи сьме там і говорили довго. І так сьме ся зась нашли. Перешло уж скоро пів рока. Свадьбовати плануєме в літі. Хотіли бы сьме зробити малу свадьбу і закликати лем найблизшу родину і приятелїв. Вірїме, же мама з нянем порозумлять наше рїшіня, бо они хотіли, жебы сьме зробили велику свадьбу на Підкарпатю, у Мукачеві. Говорять, же было бы дуже добрі, якбы ся зышла ціла родина: і стары, і молоды. Айбо мы бы хотіли мати малу і романтичну свадьбу в малім рештавранті, у Будаїскіму замку.

Іщі не знаєме точный датум свадьбы, але, самособов, позываєме тя. Хотіла бы-м, жебы есь мі пришла за дружку. Як буду вшытко знати, такой ті напишу.

Вшытко найліпше! Май ся!

Досвіданя, Марька.

3. Olvasáskészség

1. Milyen esemény lesz az eperjesi Duchnovics színház főszínpadán? (4 pont)
12. szlovák országos szavaló verseny (1), a ruszin költészet (1), a próza (1) és kis színpadi jelenetek bemutatása (1).
2. Ki volt Alexander Duchnovics? (1 pont)
Híres ruszin „ébresztő” (1).
3. Milyen helyet foglal el a város a ruszinok életében? (3 pont)
Fő központja a ruszin kulturális- és társadalmi (1), oktatási (1) és egyházi tevékenységnek (1).
4. Kiket kértek fel az országos szavaló versenyen való részvételre? (3 pont)
Az iskolaigazgatókat (1), a ruszin nyelv tanítóit (1) és a diákokat (1).
5. A szervezők mit ígérnek a következő évi szavaló versenyre? (4 pont)
Sok meglepetést (1), új, modern szellemiséget (1), ötvözve a hagyományokkal (1) és az értékes ruszin anyanyelv bemutatásával (1).
6. Hány korcsoportban indulhatnak a versenyzők? (1 pont)
Öt korcsoportban (1).
7. Kik indulhatnak a 4. korcsoportban? (3 pont)
A középiskolák (1), a szakiskolák diákjai (1), és a főiskolások (1).
8. Miben részesül a szavaló verseny győztese? (3 pont)
Külön elismerésben (1) a ruszin „Oszkár díjban” (1), és a szervezőtől anyagi jutalomban (1).
9. Meddig lehet a versenyre jelentkezni? (1 pont)
2011. június 27-ig (1).
10. Milyen kategóriákban fognak versenyezni a résztvevők? (2 pont)
Ugyanazokban (1), amelyekben a helyi szinten indultak (1).

